

นิทานพื้นบ้าน

อารีย์ ทองแก้ว

กระต่ายเจ้าเล่ห์

ยายกับตามีอาชีพทำนา มีหลานชายเล็ก ๆ หนึ่งคน ตาไปทำนาแต่เช้า ยายหุงข้าว ต้มแกง จัดเตรียมเอาไปส่งตาที่ทุ่งนา ระหว่างทางยายเห็นกระต่ายนอนตายอยู่กลางทางเกวียน จึงเอากะต่ายใส่ในกระเชอหิ้วเอาให้ตายงิน ครั้นถึงทุ่งนายายร้องบอกตาแต่ไกลว่าจับกระต่ายได้ 1 ตัว ว่าแล้ว ยายก็เอากะต่ายที่พุนหัวลงมาจัดแจงข้าวปลาให้ตาได้กินข้าว กระต่ายกระโดดแล้ววิ่งหายไป ข้าวปลาที่เอามาให้ตาทิ้งกล้วยสุก ถูกกระต่ายกินหมดเกลี้ยง สองตายายโกรธมาก พากันไล่กระต่าย กระต่ายวิ่งหนีพันแข้งพันขายายจนสองตายายเหนื่อยอ่อน กระต่ายยอมให้จับแต่พูดขอร้องให้ตายายรับเลี้ยงตน สองตายายใจอ่อนจึงนำกระต่ายไปเลี้ยงที่บ้าน

เช้าวันต่อมากระต่ายได้บอกยายว่าให้ยายหุงหาอาหาร ส่วนตนจะออกไปทำนาเอง ให้ตาพักผ่อนอยู่บ้านให้สบาย เมื่อไปถึงทุ่งนากระต่ายก็ตั้งหน้าตั้งตากัดต้นข้าวหมดไปหลายแปลง ตาพักผ่อนอยู่บ้านอยากรู้ว่ากระต่ายทำนาได้เร็วแค่ไหน จึงตามไปดูเห็นต้นข้าวที่ดำไว้ถูกกระต่ายกัดทิ้งเสียหายไปหลายแปลง จึงฉวยไม้วิ่งไล่ตีกระต่าย กระต่ายวิ่งกลับบ้าน เมื่อไปถึงบ้านบอกยายให้รีบดักข้าวตักแกงมาให้ตนซึ่งเหน็ดเหนื่อยมาจากการดำนา ยายรีบดักข้าวตักแกงจัดสำหรับมาให้กระต่ายกิน เสียง ตาวิ่งตะโกนโหวกเหวกมาแต่ไกลบอกยายว่าอย่าให้กระต่ายกินข้าว มันกัดต้นข้าวเสียหายหมดแล้ว ยายได้ยินไม่ถนัด ถามกระต่ายว่าตาพูดอะไร กระต่ายบอกตาให้ตักแกงเอาแต่เนื้อ ๆ ให้ตนกิน ยายตักแกงให้จนกระต่ายอิ่มหน้า ตาวิ่งมาถึงพอดีบอกกับยายด้วยความโมโหว่ากระต่ายกัดต้นข้าวเสียหายหมดแล้ว กระต่ายวิ่งหนีไป ตาพาหลานไล่ตีกระต่ายด้วยความแค้น กระต่ายวิ่งไปติดกับดัก ตาจับได้เอามาขังใส่โพรงไม้ อุดโพรงไว้ กระต่ายอยู่ในโพรงทำปากจู้จี้ให้เด็กน้อยได้ยิน บอกว่ากำลังกินกล้วยสุกจิ้มน้ำตาลหวานอร่อย เด็กน้อยขอกินบ้าง กระต่ายบอกให้เอาที่อุดโพรงออกแล้วเข้ามากินในโพรงเอง เด็กน้อยเปิดโพรงกระต่ายกระโดดหนี เด็กน้อยเข้าไปถูกกระต่ายอุดโพรงไว้แล้วข่มขู่อยู่ ตากลับมาก็จุดไฟเผาโพรงทันที ไฟลุกลไหม้โพรงจนหมด กระต่ายออกมาพูดล้อตาวว่า

กำเปาะอุ อุ กำแปง เจาฮั่ว (ตะลุม ตุมตุม สุ่มไฟ)

กำปั่ว เจา แอง (เผาหลานตัวเอง)

กำเปาะอุ อุ กำแปง เจาฮั่ว (สุ่มไฟเผาหลานตัวเอง)

กำปั่ว เจา แอง (เผาหลานตัวเอง)

ตาได้ฟัง เรียกหลานไม่พบ ก็รู้ว่าตนเผาหลานตัวเองตาย กลับมาบอกยายด้วยความเศร้าโศก